

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.

Előfizetéseket és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be. Helyben előfizethetnek a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalnak, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben. Egyes szám ára 5 kr. o. é.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordozsa szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnek, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bocsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 14 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Urliczka 13. Lang et Schwarz, Fördöcztca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart. Nyitlitter sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re. Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é. Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „
Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozs. Közlöny“ szerkesztősége.

A bécsi világkiállítás.

A terület, melyen a közkiállítás létesült, óriási szabálytalan ötszöglet közé. Északról a szabályozott Duna folyam egyenes tüköröz föltete, délről a Prater árnyékos fűsora, nyugatról a mai „népráter“ sátoros, csarnokos tömkelege, az ezelőtti „Vurstelprater“, keletről végre a régi Duna egyik ága az úgynevezett „Heustadelwasser“ környezi, mely a keretet kellemesen bezárja, s nem kevésbé emeli e kép vonzóságát. A „Heustadelwasser“ tulajdonképpen mégsem határa a közkiállításnak, mert túl rajta terül el árnyas ligetek közt ama sokszoremlegetett régi yes és festői házosorot, melyet a bécsiek egyszerűen falunak neveztek el, s mely az Osztrák-Magyarországon lakó egyes nemzetek parasztházából állított össze. Ott van többek között „mitőlünk“ a székelly ház, a szász ház, a csárda stb. Az egész roppant térség, melyen a kiállítás elhelyezkedett, azelőtt: „Kriau“ -nak nevezetett, s valamikor a szép Prater legerdős részét képezte, melyet a Bécsben nevelkedő fiatal festő-nemzedék előszeretettel keresett föl esetjeivel gyönyörű fecsoportjaiért és hálás tárgyakat nyújtó ligeteiért. A személyforgalmat a kiállításhoz öt főútvonal közvetíti, még pedig a Bécsből jövők számára: a Prater fűsora és az úgynevezett kiállítás ut, mely mind a kettő a Praterstrasse végén levő Praterstentől indul ki, továbbá az új Zsófia-hídon keresztül vezető kocsiut, mely különösen a Landstrasse és Wieden című külvárosok legközelebbi összeköttetése végett létesített. A Bécs környékéből vagy távolabb földről egyenesen a közkiállításra utazók számára az északi vaspálya, valamint az államvasut szárnyvonalokat építettett közös pályaudvarral, a bécsi összekötő vaspálya pedig a déli vaspályáról és a nyugatról hozzá egyenesen a praterbe az utazókat dacára azonban a vasuton való könnyű és gyors utazásnak, e vonalokat aránylag igen kevés ember használta még eddig, úgy hogy a nyugati vaspálya kényszerítve látta már egyenes személyvonatait a kiállításhoz egyelőre megzúntatni. E hiány rendszeren a vasuti vonatok czélszerűen időbeosztása miatt keletkezett, s a régi vasutak különösen szerettek bizonyos orthodox, merev álláspontot foglalni el e tekintetben. A nyugati vasut először volt kényszerítve ez állásponttól visszatérni, s nemhogy a lapok czélszerű ajánlatai magáévá tévén, a rozsz üzleteken okult volna, hanem duzzogó módon inkább megszüntette az egész közlekedést. Ez is egy neme a modern hősiességnek! Ily körülmények között nem is lehet e vasuti vonatokot főszállító eszközöknek tartani, hanem azt a számtalan tramway-kocsit és omnibuszt, mely a Ringen és Praterstrassében örökösén végig robog kora reggeltől késő estig, és e pompás utcákon oly forgalmat teremtett, mely még az élénkséghez meglehetősen hozzászórt bécsi bennelköt is bámulatra ragadja.

Az összes közkiállítási terület 2,330,631 métert foglal magában; e terület tehát 12-szer nagyobb, mint a második londoni, és ötször nagyobb a második párisi közkiállításénál (1867). Mondani sem kell, hogy a bécsi kiállítás vidékre és helyekre nézve is föltűnik mind a két város említett kiállításait, mert míg Párisban a száraz, ligetle alakított s aránylag nem is elég nagy Marsmezőn tartott a kiállítás, Londonban pedig szintén a házatomeg közé zsufolyva, vagy a városból tekintélyes távolságra, addig itt közvetlenül a város mellett, de még sem a városban oly óriási kész park ajánlott, milyen Párisban legfőleg csak a Bois de Bou-

logne lett volna. Azt azonban a takarékos francziák nem akarták ily czéla földarabolni. A háttér is sokkal impozánsabb Bécsben, mert ott hőmpolygati a hatalmas Duna most már zsinóregyenes irányban terelt habjait, Lombot és árnyékot annyit hagytak meg az azelőtti erdőből, mennyit csak kívánhat jogosan az ember, s így az egész a szemre nézve is sokkal igézőbb benyomást tesz, és egyszerű természetet, mestorkéletlen, mert itt-ott fönmaradt a természet egyszerű szépségében.

A főbejárás, mely ünnepélyes alkalomnál is, mikor az udvarak vendége van stb., használtatik, a Prater fasorán vezet be egyenesen szép előparkon keresztül, mely vízmedencékkel, szökőkutakkal, gyönyörű virágágyakkal és fasorokkal ékeskedik, az impozáns főkapuhoz, melyen át a rotundába érni.

Egy nagy területen mai napig (július 26-ig) összesen vagy 160 különálló épület van elhelyezve, természetesen épületek a gépcarnok óriási hosszúságától kezdve le a kis Achmed-kutag, mely területre nézve ismét egészen eltűnik a mellette lévő roppant műcsarnok mellett. Egyébiránt a számért jót nem állók, minthogy naponként változik, de úgy, hogy napról napra több lesz, soha nem kevesebb az épületek száma, azért lehet, hogy a főnebb említett nagyobbra tehető májmar, kisebbre azonban semmi esetre, mert már a július 15-ki hivatalos adatok szerint ennyi volt.

Száraz dolog volna mind ez épületeket egymás után felsorolni, s e sorok íróját ép úgy untatná, mint a közönséget. Meglehet a teljes jegyzéket bármily tőrökpen találni. Mindazonáltal azt tartom, nem lesz érdektelen s főlölegesen munka legalább ez épületek közül a nevezetesebbeket megnevezni és fekvésüket egymáshoz néhány szóval ismertetni. Nem is szólok az iparparlotáról, a gépcarnokról és műcsarnokról, valamint a pavillon des amateurs-ról, minthogy ezeket hosszabbban akarom leírni s e leírásokat előre is bocsátom.

A óriási iparparlota azon földtér, mely alá tulajdonképpen az összes világipar kiállításai helyezve, egy egységes roppant épület képez, melynek alakja rostaszerű, csak a középig emelkedő rotunda által veszt el kissé egyhangu benyomását. Az épület Hasenauer bécsi építész tervezte a bécsi új operaház építójének, van der Nüllnek egyik régiebb tervezete alapján, s a kiállítás egy magyar zsenális építő-művésznek is jelentékeny része van, t. i. Korompay-nak. — A egyszerű körcsarnokot (rotundát) John South Russel angol mérnök tervei szerint készítették egy vesztali nagygyáros (Harkori) anyagaival. Az egész iparparlota hossza 905 méter szélessége 205 méter. Alakját száz meg száz ábra után eléggé ismerheti az olvasó; egy óriási husscsarnok, mely az épület egész hosszdeekát képezi, s csak a körcsarnok által szakítottik meg, és minden oldalról 14-14 keresztcsarnok, vagis a a rotundától minden oldalról hét-hét. Az ezen keresztcsarnokok közt való úr, az úgynevezett udvarok, minthogy a legtöbb országánál a rendelkezésre bocsátott tér kicsinynek mutatkozott, rendszeren földvek, a tér nagyobbítása végett. A keresztcsarnokok mindegyike 75 méter hosszú s 15 méter széles.

Az épület közegeiből, mint mondtam, a rotunda magaslik ki, mely rész kivételül fogva általános csodálkozást kelt. Területe is kolosszális, az egész bécsi új operaház könnyen férne bele. A tmérete nem kevesebb 102 méternél, s magassága legfelsőbb lámpáig 79 méter. A roppant tető 25 láb magas vas oszlopokon nyugszik, melyek nagyobb tetszetőség miatt kívülről falpellel bevonják. E a világon jelenleg a legnagyobb oszlopokon nyugvó földtér. Utána közvetlenül a nem rég Londonban épült Albert-csarnok jönne, ha csak nem valamely amerikai „show csarnok“, melyek azonban mint a bostoni nagy zenéünnepélyre készült rendszeren csak ideiglenes természetűek.

Mindenki, ki a kiállítást először látogatja meg bámulva néz körül a modern építő-művészet e mesterművében, majd fölként a szédítő magasságban mélyben óriási kupaként látszik a csarnok vas-és üvegtetozete, majd körül néz alatt, bámulja az oszlopok kolosszális voltát, vagy a főkapu impozáns disztiményeit. Ma már nemcsak lépcsőn lehet fölmenni a rotunda tetőjére, hol kívül és belül karzatok vonulnak régieg: a vasgerendázaton, hanem amerikai kényelemmel emelögepen néhány másodperc alatt fölvetheti magát a látogató, s onnét fölről gyönyörködhetik a világ legszebb panorámá-

inak egyikében. A kilátás nagyszerűsége e helyről leirhatatlan, s nagyban föltűnik még azt is, mely a sz. István-toronyról kinálkozik. Egy pillantással látni több mint 300 lábnyi magasságból a végtelen várost tömött háztengerével, s rajta túl a környék gyönyörű erdős bérceit, a Prater egész terjedelmében, északra a szabályozott Duna sik, széles tükre, mely csillog a napban, mint egy óriási szalag, s délre az alsó-ausztriai hegyeket és a stájer havasokat, a Schneebergen messze tul. Keletre magyar hazánk felé kószál a szem, s a hainburgi s pozsonyi hegyek kellemes záradékát képezik e felejtethlen látványnak, melytől alig válhatik meg az utas szeme.

Az iparparlota teljes területe 73,593 méter. Építészeti stylusa az egyszerűsített olasz renaissance, melynek főfigyelme a bejáratok s kapuk díszítésére fordul, s ezek között első hely illeti az impozáns boltívezetű főkaput (Hauptportal) gazdagon díszített homlokzatával. A tetőt egy művészileg kivitt allegorikus csoport díszíti életnagyságnál sokkal nagyobb alakjaival, melyek a müncheni Siegesthor alakjaira emlékeztetnek.

Az iparparlotában — de nem számítva az udvarokban elfoglalt területeket — következnek az államok egymásutánja, nyugatról kelet felé számítva s következnek az egyes államok által igénybe vett térségek, megjegyezvén, hogy a beosztás néhány kivétellel, mely elkerülhetlen volt, majdnem megfelelő az illető államok földrajzi fekvésének, úgy hogy például a legnyugatibb országok, mint Spanyolország, egészen nyugatra, Japán pedig az iparparlota ellenkező, legkeletibb sarkára esnek.

Észak-amerikai Egyesült-Államok 1350 méter, Dél-Amerika 1090, Angolország 6370, Franciaország 6380, Portugal 519, Spanyolország 605, Svájoz 1125, Olaszország 2972, Belgium 2613, Hollandia 880, Svéd- és Norvégország 865, Német birodalom 6741, Ausztria 14,767, Magyarhon 2972, Oroszország 3319, Egyiptom és Közép-Afrika 1003, Tunis 259, Törökország 2938, Perzsia és Közép-Azsia 346, Románia 657, Marokko 86, Siam, Japán, China, összesen 1350 métert tért foglal el.

E felsorolásból, melyet itt mellőznöm nem lehetett, kitészik, hogy Ausztria maga kétszer akkora tért foglal el kiállításával, mint az ezután jövő Németország. Látni való továbbá az is, hogy az európai államok földrajzi területéhez képest Spanyolország van legaránytalanabbul képviselve, s hogy Törökország itt mennyivel fontosabb szerepet játszik. A földrajzi területéhez képest Belgium legnagyobb tér fölött rendelkezik, Angolország, Francia- és Németország elfoglalt terület nagyságra, nézve közel állanak egymáshoz, mert midégyik a 7000 méteren alul s a 6000-en felül van. A nem európai tartományok eddig még soha sem tapasztalt nagy mérvben figurálnak a főntebbi számok között, s végre, hogy hazánkra visszatérjünk csak 7 állam mulja felül, természetesen mind olyanok, melyek földrajzilag is jóval föltűnő állanak, kivéve Ausztriát, mely azonban itt a házigazda, s a legjobb részt természetesen kivette magának. Sajátosság, hogy a hazánk által elfoglalt terület nagysága (körülbelül 3000 méter) majdnem teljesen összevág Olaszországgal, mit sohasem kell restelnünk. A ki visszaemlékszik arra a szegényes pár száz méterre, melyet az utolsó párisi közkiállításon (1867) kaparíthatunk magunknak, s azon nagyon alázatos szerepre, melyet kiállításunk, az akkori osztrák kiállítás ezeltörpülő adnexusa játszott, lehetetlen, hogy benső örömmel ne emlitse e körülményt, mely nemzetiségünk és államiságunk, ugy életképességünk, mint aránylagosan gyors fölvirágzásának s megszilárdulásának legbiztosabb jele.

De nézzük már most a közkiállítás egyéb kolosszális épületeit.

Legújabb táviratok.

Bécs, jul. 31. A perzsia sáhi tegnap este 7 órakor Penzingbe érkezett, hol a király által fogadtatott. A sah diszgyenruhában volt, gyémántos vállrojtokkal és kardkötővel. A nagyszámu közönség majestézzal fogadta a sahot. A diszszázad zajtekinzése és a kíséretnek bemutatása után a király és a sah vasuton a laxenburgi pályá-

udvarra mentek, honnan a főségek négy lovas nyitott kocsin a várba hajtottak. A vár elé érve, a zenekar elkezdé a perzsia néphymnust, s a felállított két diszszázad tisztelgett. A lépcső alján a sah Rudolf koronaherceg, az összes főherczegek, a a miniszterek, számos tábornok és a polgári hatóságok által fogadtatott. A kíséretnek kölcsönös bemutatása után a sah visszavonult lakosztályába. A pályaudvartól a várig sűrű néptömeg képezett sorfalat, mely rokonszenvesen üdvözlé a főségeket.

Zágráb, jul. 31. Vakanovics báni helytartó ma szabadságra indult; az országos kormány vezetését távolléte idejére dr. Muhics osztályfőnök vette át.

Páris, jul. 30. A lapok tetszéssel fogadják Mac-Mahon üzenetét; a radicalis lapok szintén bizalmat fejeznek ki Mac-Mahon loyaltitása iránt. Erősítik, hogy a spanyol hadügyminiszter a Don Carlos által ajánlott fogolykicszerést elfogadta.

Madrid, jul. 31. Sevillában a fölkelés tökéletesen levertett. Almeria város a Carthagenából kiindult fölkelőhajók első támadását visszaverte. A cortesek Almeriának köszönetüket szavazták meg. — A cortesben előterjesztett egy törvényjavaslat, mely szerint a kormány felhatalmaztatik a fölkelőkhöz csatlakozó képviselőket perbe fogni. A többség a fölött tanácskozott, hogy a kormánynak minden a rend helyreállítására szükséges hitelt megadjon. — A carthagenai fölkelők minisztériumot alakítottak és directoriumot neveztek ki.

Csik, 1873 jul. 27.

Csikszék nyári közgyűlése. Iskolák. Püspöki látogatás. Ismétők s felnőttek oktatása. Néptanítók. Többféle közügyek. Földmives felső népiskola. Leányiskola. Gymnasium. Praeparandia.

III.

Hogy a természetben nincsen ugrás, hogy erőn felül merni vakmerőség; hogy tehát erőhoz mérten ezt fejlesztve kell eljárni stb. azt jól tudom, de azt is igen, hogy valamint pl. az államnak kára van az, ha előleges czélszerű terv nélkül, előbb egyes helyi, vagy plane egyéni érdekű részletes vasutak építettek, s az összevágó czélszerű hálózat terve csak azután alapittatik meg, mely amazok által már előre sokban akadályozva, s megromlálva lett; és valamint a gazda nagyon megbánhatja, ha gazdasági épületeit előre úgy építette fel, hogy az oda szükséges lakház tervét egészen kifelelte: szintugy az iskolaügy egyik ágának oly megállapítása s emelése, melyben a másikkal szoros összefüggési terv, habár ez mint nélkülözhetetlen, talán még csak később is lenne kivihető, nem hogy előre figyelembe véve s megállapítva lenne, de csak gondolatban sem merül fel: alig ha később megbánható, káros eljárás nem lenne! S pedig mint a miénk annyira hegyektől környezve, elkülönített szék, vagy megcenyélt gazdasági és leánynevelde iskoláját úgy tekinthetjük, mint a gazdának gazdasági épületeit és lakházát, a nélkül, hogy hasonlításunk nagyon sántikálna.

Egétó nagy szükségét fedező néhét székünk, ha amaz alkalmas épületeibe, vagy mindenesetre a Szereda, vagy somlyói központon, mielőbb egy czélszerű leánynevelde-iskolát állítana fel és szervezne! gazdasági iskolája, épületei a központ, vagy háztól kissé távolabb eső rendelkezésre álló birtokán nagy megtakarítást, és jobb szolgálatot tehetvén.

Alljon e szemlében Somlyói gymnasiumunk ügyéről is anyyi, hogy székünk a mily benső örökös halára kötelezettnek érzi magát, ezen előbb kis gymnasiumának „nagygyá“ s most ennek „főve“ emelő föalapítója a főnagylelkű adakozó nmlgu Haynald Lajos érsek főpásztor, és hasonlóan kegyes nagylelkű alapítója nmlsgu Fogarasy Mihály főpásztor urák iránt, oly áthatott azon édes öröm érzetétől, hogy *) 8 és 4 ezer frt nagyszerű újabb alapítványaik által, már a jövő iskolai évre megnyitható leendő 8-ik osztály is.

Most a nagy szegénységen kívül csak az szomorítja s lankasztja a szülőknek erélyes iskoláztatási hajlamát s törekvését, hogy mielőtt isko-

*) Haynald Lajos ő nmlsga ebbéli első alapítási összege 12 ezer frt vala, melyet most ez újabb 8 ezer frttal emelt fel.
K. J.

lás fiaik végezve valamely pályát elérhetnének, igen sokan besoroztatnak katonának!

Ha már a népiskolákban is megkezdett s nálunk is sok helyt már nagyon szép ügyességet elért testgyakorlat, a felsőbb iskolákon át fokozatosan odáig vitetnék, hogy a főosztályok tanulóit, a kard- és fegyvergyakorlatba, is bevezetnének, akkor fölöslegessé válna az ohajtott pályájuk elérése előtt őket katonává tenni, mert azután is rövidebb időn könnyebben lenne beöltük jobb szakkatoná, mint a műveletlenekből hosszabb idő alatt. De addig is a hon több célját érnie el, a tanulók katonaságának lehelő elhalasztásával, s az egy évi önkényesek előnyeiben általán részvételével, mert a tanítási hajlam nem lenne annyira zibbasztva; s a tánpálya sem hagyatnék oly sokak által teljesen felbe.

És most végzödjék e szemle a somlyai rom. kath. tanítóképződéki ügyére tekintéssel.

Ez is legközelebbi értesülésünk szerint azon ohajtott örvendétes lendület nyerte, miszerint már a jövő tanévvel 3 évi tanfolyammal ujonnan szerveztetvén, ott évenként 14 ösztöndíj fog a növekedések között kiosztani, és pedig 10 egyenkint 40 frtos, és négy 60 frintos, melyekért a gymnasium 4-ik osztályát végzett ifjak idei szeptember hó végéig a képezdei igazgatóság útján a nmlgu püspöki hivatalhoz folyamodhatnak!

Nem ismerjük e szervezés egész tervét, s minőségét, de az ujonnan szervezésnek léven nevezve, hisszük, hogy eddigi sajnálatos nagy hiányain s fogyatkozásain annál inkább segíten minden tekintetben, mennél bizonyosabb, hogy ennél népnevelésünk érdekében ez időszert nagyobb szükség, nem követelt halaszthatlan és föltétlen fedezést.

Erre mutat a „szervezés“ azon egyik ismert pontja is, mely szerint az oly szükséges ösztöndíjazás is az oda rendesen legszegényebb vállalkozók némi segélyezésére s buzdítására felállítottatott.

Erre mutat a „szervezés“ másik ismert pontja is, a 3-ik évi tanfolyam oly szükséges felállítására; s ha ezekhez kivált a tanerők általált kellő megválasztása s alkalmazása okvetlen járuland, sohajtozásunk elvégre alapos reményre, s ez azon eredményre fog jutni, miszerint — nem csak a — most is annyira üres altanítói helyek lesznek betölthetők, s iskoláink tanerőkkel általán jobban elálthatók, de sőt a meg nem felelő silányabb fizetések felemelését is, mind a kegyurak, illetőleg ily egyházak, mind az önkormányzat részéről, a különbeni gondoskodás mellett a tanítók ily ohajtott emelkedése is hatósan fogja követelni s eredményeztetni!

Adja Isten, hogy a szervezés a legsarkalatosabb ügyünknek biztos, jó-, szilárd alapja legyen! és miként a korunk tekintetében szekünk általános előhaladása mutatkozik, az mindennek áldásos eredményeiben viruljon az életben.

K. J.

Európa lakóinak önfentartási költségei.

— A „Tresor“-ból. —

A nemzetgazdasátnak mintegy alapfogalmául állítható föl az, hogy épenséggel nem létezik

TÁRCZA.

Vigasz.

— Veres Gergely barátom csik-széki panaszára. —

Költővé levél hát én édes barátom:
Pegazusra ültél s keseregés lóháton.
S'ánom paripadat, számlak rajta léged.
Térjetelek be hozzám s kaptok egy ebédet.

Hát szük idők járnak ott Csik országában,
Kevés lakzi, kevés radina és bál van!
Duzzadt palacsintát és kúrtos kalácsot,
A mint sejditem, csak álmokban láttok.

Aranszín főttpercz, tiszta szik-tojással,
Nálatok mostanság kevés fogat vászlal.
A nagy fonatások, melyek nélkül ünnepek
Nem lehetett régen, ma már mind eltűntek!

És az a jó csiki szalonnás káposztal!
Inyetelek ettől is meg volna már fosztva?
Biz enélkül sajnó — kőhez legyen mérve —
Szorulnotok „kiszí“ s „cozetes czibrére.“

Átkozott rossz kedve lehet a székelynek —
Oláh fajta málé s mamaliga mellett.
Bátorság atyafi! jobb idő is lesz még;
Addig is vigaszul adok egy kis leczkét.

Azt hallja az ember akár merre jár, kel:
„Segis magadon s úgy az Isten sem hágy el.“
Ti ezt — hébe-hóba elnegligáljátok,
Pedig néztek a nagy élet-példákat:

Ritka azon örmény, ki a földet szántja,
Mégis fia urfi s kisasszony a lánya;
Krajczárokat vet ő el jó okkal-móddal,
S forintokat arat áldásos haszonnal.

birtok, mely az emberi gazdaságban minden költség nélkül hasznót hajtana, vagy más szavakkal kifejezve, hogy minden haszonnal az ennek megfelelő költség áll szemközt.

Némely nemzetgazdász abban tetszeleg, hogy a költség nélküli javakat a költséggel járó javaktól megkülönbözteti. Sőt nem kevesen közülök ki nyilatkozták, hogy mindazon javak, melyek költségét nem okoznak, nem is bírnak gazdasági értékkel.

Nekik például a levegő, sem költséget érő sem pedig haszonvehető, dacára annak, hogy az elkerülhetlenségig hasznos.

Azonban a nemzetgazdászok rosz physiologok — különben tudhatnák azt, hogy a levegő a mellkösárba nem magától jár ki és be, és hogy nem minden helyen lehet egyaránt jó és használható levegőt találni. — De azt is kellene tudniok, hogy a test szervezete és hő-anyagának, mily tetemes fogyasztásával van a lélekzés összekötve.

Sajnos, hogy még számos nép és álamlérfü magát az embert is a természet egy költség nélküli termékének tekinti, mely legfeljebb később, a nevelés és kiképzés következtében okoz némi költséget.

— Egy kevéssé kell csak megfontolni, mily erőlködsébe kerül egy házi tűzhely megalapítása, mily különönmű áldozatokat igényel az idő egy gyermek életbe lépéséig és a kiképződésnek legközelebbi fokaiiban, annak bebizonyítására, hogy az ember nem épen költség nélkül lép a világba.

Annival inkább jogosult tehát a kérdés: mennyibe kerülhet körülbelül azon 283.950.586 ember fentartása, kik Európát lakják?

„Principien der Wirthschaft“ című nemrég megjelent érdekes művében Hermann Emanuel e tárgyról terjedelmesen értekezik, amit a következőkben kivonatosan közlünk, némely itt nem érintett részletre nézve azonban az olvasót az említett forrásra magára utaljuk.

Kozdjuk a táplálékkal:
Az 1860 — 65 évi átlagok szerint évenként 6,444.578,302 kilogramm hus, ugyanannyi frank értékben használtatik fel.

A többi táplálék között foglaltatik:
Gabona: Hectoliter:
Buza 414.700,000
Tönköly 17.000,000
Árpa 198.000,000
Rozs 349.000,000
Zab 500.700,000
Harieska 32.000,000

összesen 16 418 800,000 frank értékkel mely Európában természetik; ehez járul még a többlet behozatal 238 millió frankkal.

Rizs 27 mill. hectol. 82 mil. frk értékkel

Hüvelyes vete-
mény 43 „ „ 480 „ „ „
Burgonya 711 „ „ 1180 „ „ „
Faolaj 54 „ „ 447 „ „ „
Méz 20 „ „ milogr. 50 „ „ „
Czéklauczukor 472 „ „ 493 „ „ „
Telep 700 „ „ 700 „ „ „
Malozsaszólló 118 „ „ 60 „ „ „
Kávé 302 „ „ 700 „ „ „
Thea ? „ „ 500 „ „ „
Tej (körülbelül) 300 „ „ hectol. 1000 „ „ „
Sajt 120 „ „ kilogr. 110 „ „ „
Bor 127 „ „ hectol. 2360 „ „ „

Ott van a ravasz eseh, ott a német sógor,
Ezeknek sem hull az égből manna-sódor;
Megkísértnek mindent élhetésük végett,
S azon veszed észre, hogy kiszitták véred.

Nézd a szegény tótót, zabján ő sem élhet,
Neki indul bátran az öt világrésznek;
S árulgatja gyolcsját, drótozza a lálat,
Mig egy gyűszű pénzzel ismét haza állhat.

A zsidó gyufával kezdi s nem sokára
Szert tesz drága boltra, nemes kuriára.
Illyen keresemnyre nem unszollak, fajtám;
De dus kamatot a tátót száj sem hajt ám.

Székely népünk csak a buzát, rozst várja,
Ha ez nem virító, leesik az álla,
S a „borsós árpába“ veti reménységét,
Ha jég nem zuzná el, mielőtt megérnék.

De ha még ebben sem marad biztatója,
Utolsó mentője az „áldott pityoka.“
Hajh! ennek is megvan az ő betegsége,
S ha az utoléri — a székelynek vége!

Egyébbhez is kell már fognunk valahára,
Ne támaszkodjunk csak az eke szarvára.
Gyermekkel megáldott Istenünk, — de földet
Ott Székelyországban ő sem adhat többet.

Pedig földjeinknek keskeny pántlikája:
Egyik borzadából átugrunk a másba;
Abból meg nem élhet az a „tenger gyermek“,
Van azok közt elég, ki másra is termett.

De ha a család fő csak azt mondogatja,
Fia se legyen jobb mint az édes atyja,
Az manapság már nem atyai bölcs mondat,
Sőt kárára volna magának s a honnak.

Sör 74 „ „ 1378 „ „ „
Pálinka 26 „ „ 1205 „ „ „
Só 47 „ „ metr. m. 577 „ „ „

Ezen elősorolásban fűszerek, vaj, zsír, tojás, osztriga, hal, gyümölcs, déli gyümölcs stb. nincsenek befoglalva, mivel ezekről biztos adatokat nem lehet összeállítani.

Számítsunk ez eleség neműekre 4000 millió frank beszerzési költséget, s tegyük a gabona őrlési költségeket 1508, a szállítási költségeket 1000, a közbeneső kereskedés költségeit 800, az elkészítési költségeket 1200 millió frankra, ekkor az eleség számára 36,475 millió frank mutatkozik összesen, vagyis fejenként 1288 frank.

Az egyes eleség csoportokat tekintve a különböző nemzeteknél, sőt egyes ugyanazon nemzet városi és falusi népségénél is roppant különbség uralkodik. — Mig p. o. a különféle husneműek átlagos szüksége Európában (a balkáni félsziget nélkül) Hausner összehasonlító statisztikája szerint, melyből a legtöbb adatokat merítjük, 227 kilogrammot tesz ki lakónként, Angolország 93 kilogramm emelkedik; Olaszország azonban csak 10, Görögország csak 7 kilogrammot igényel fejenként.

Nagy városokban is, a róna földéhez képest aránytalanul nagy a husszükséglet London 102, Bécs 76, Páris 66 kilogrammot használ fel egyenként. Roselben (porosz Szilézia) azonban csak 14, Grandeczenben 11,5 kilogr. hus emésztetik meg évenként egy lakós által.

Különösen, hogy épen a legerősebb husfogyasztó államok, egyszerűs mint a legnagyobb liszt-consummensek is; mert Nagy-Britanniában évenként 250, Franciaországban 243 kilogr. használtatik egy lakós által, mig Olaszország csak 148, Norvégia pedig csak 115 kilogrammot fogyaszt fejenként. Csak a burgonya képes a liszt-fogyasztást ellensúlyozni.

Ellenben azon országok, melyekben a hus és liszt csak mérsékelten fogyasztatnak, a többi államokat a bor, pálinka és egyéb szeszes italok elhasználásában mulják felül. Példa erre Würtembergia, Spanyolország, Olaszország, Portugallia és Ausztaria.

És épen az eleségben legszegényebbek, mint Orosz-, Lengyel-, Svédország és Norvégia, mutatják az iszükségben és a legerősebb szeszes italok tulságos éldelésében, a legnagyobb kihágásokat.

(Folyt. köv.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, aug. 2.

— Hátralékban levő t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak az illető összegeket hozzánk mihamarább beküldeni.

A „Kol. Közl.“ szerkesztősége.

— Ő cs. és apost. kir. felsége Pododolin város tüzkárosult lakosai részére magánpénztárából 500 frt. segélyt méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

— Rauscher bécsi bibornok-érsék lelkész jubileuma augusztus 21-én lesz a szent István templomban.

Légy urrá Fiacskám, ne maradj parasztnak;
Hol szüke a kalangya, nem vár ott rád asztal!
Így biztassa Gyurkát, Ferkót és Pistát is,
Lehet azokból még valami — fiskális.

Régentén pap lett, ha „segítette Isten“,
Ha nem: barát. — Ma ez kiszabva így nincsen.
Arra lép kiki, a mire van hivatva,
Főtiszt lehet, kinek kondás volt az apja.

Ha vitéz lesz, hághat tábornokságig fel,
Állam-pályán lehet tanácsos, minister;
Előtte minden ut s ajtó nyitva, tárva,
Csak ne legyen bárgyu, tudatlan és gyáva.

De kell ahhoz egy kis áldozat is persze,
Hogy az ember dolgát magasra vihesse.
Ami a jó közmondás nálatok is járja:
„Senkinek sült galamb nem röpül szájába.“

Ne küld „marhák mellé“ minden fiacskádát,
Egyet-kettőt jobb lesz magasabba szánnod;
Vidd fel Somlyóra s ott nevelnek belőle
Olyat, hogy süveget emelsz majd előtte.

Hát a sok mesterség s iparág mit vétett?
Nem valók-e erre a székely legények?
S hát a székely leány nem jó kisasszonynak,
Kire a szász, bojár s török sziv úgy olvad?

Ha nem is kisasszony, csak jó asszony legyen,
Ki a férje vállán keresztül ne nézzen,
Ha ezt akarjátok akkor ne küldjétek
Becsületlanulni „Barassóba“ őket.

Más országoknak is van tartománya,
A hol nem terem meg buza, rozs, sem árpa,
Fehér kenyere van mégis minden háznak,
S úgy néznek ki, mintha mind urak volnának.

— A zentai muzeum egy a napokban ott fogott természeti ritkaságot kapott, kis nyulat két fejjel, két nyakkal, négy füllel, négy szemmel, és csak két lábbal.

— Mágoes, Szászvár-Mura, Bonyhád, Mórág és Báltaszék nevű vasuti távirtda állomások a báltaszék-dombvár-zákányi vasutvonalon magánsürgönyök felvételére is felhatalmaztatott.

— Prielle Kornelia asszonynak a mint egy tudósítónk Kézdi-Vásárhelyről írja, ottani vendégszereplése valóságos diadalnak mondható, első fellépte, mely július 10-én „Gauthier Margit“-ban volt, tapsvihar és virágövel lett fogadva. Hatszor lépett föl összesen, s jutalomjátékul a „Holt sziv“ című darabot választá, e felléptén is teméntelen koszorúk és üdvözlő költeményeket jutalmazva. A mivelt polgári osztály a magán életben is szivességekkel halmozá el a művésznőt, a kitűnő vendéget, ki kezdő korában a Kilenyi társulatnál játszott e városban, most mint bevezetett művésznő mutatá be magát. Július 22-én távozott más helyeken aratandó babért. Ha valami, úgy a művészet e sikerrel el lehet képes behozgatni a sebet, melyet szivénművészi férjének korai hálála ütött.

— Nyilvános köszönet. *) A helybeli minorita szerzetesház tagjai kedves kötelességüket teljesítik, midőn nyilvánosság előtt, saját és az egész magyar minorita tanítórend nevében hálás köszönetüket fejezik ki mindazon t. uraknak és urnóknak, kik 1870 decz. 23-án elhunyt rendtársuk P. Vitus emléke iránti kegyeletből 120 o. é. frt. tettek össze, hogy azon az elhunyt méltó emlék-követ emeltessenek sírjára. A sírkő már felvan állítva. Rajta a boldogultnak életében — sak szóval kimondott — saját sirverse áll, mely az ember multját, jelenét és jövőjét fejezi ki, már a mennyben az ész az ember multjába vissza, s jövőjébe előtekinteni, szent hitünk világánál — jogosítva van. E sirvers, a mily rövid, ép oly sokajtelentő! . . . Vidéki sok jóbarátja és ismerőse kedvéért álljon itt maga az elhunyt találékony eszéhez, erős hitéhez és mély vallásosságához teljesen méltó sirvers, mely szösz szerint ez:

„Nem voltam!
Lettem . . .
Nem vagyok . . .
Leszek! . . .“

Fogadják a t. adakozó urak és urnók a minorita szerzet s kiválólag helybeli tagjainak hálás köszönetét, hogy egyik elhunyt rendtársuk emléke iránti kegyeletből forintjaikat összeadni kegyeskedtek: de fogadják hálás köszönetünket főkép azon t. urak, kik a sírkő felállításának eszméjét megpendítették, s annak megvalósításában fáradni is szivesek voltak! A boldogult imája, kinek emléktily kegyelettel ápeljék, — esdje mindnyájunkra az ég áldását!

Rendtársai megbízásból:
Tamás Márcel s. k.

— Temetés. A helybeli románság tegnap nagy disszel helyezte örök nyugalomra Papp Maccedon szamosujvári prépostot, ki 65 éves korában városunkban a jobb létré szenderült. A temetési szertartást az idevaló román esperest tartott a 6-od magával. Ezen kívül az elhunyt barátai, ismerősei és tisztelői nagy számmal vettek részt, mint mond-

*) A „M. P.“ és „Kelet“ t. szerkesztőségei kéretnek e nyilvános köszönet szives átvételére. T. M.

De bajt is ám minden világrészben lellek.
Nyomorúság s ember — Ék együtt születnek.
Kunyhókból szolgálják a nagy palotákat;
De közös a halál, közös a bubánat.

Tündérföld a székely s ha boldog nem volna,
Ügyefogyott népe — a világ azt mondja.
Egymást váltják fel ott a szebbnél szebb bércezek,
Assatok tövébe s lellek nemes érczet.

Hát mennyi szép legény, hát mennyi szép leány van!
Párjukat keresni kell a nagy világban;
S mennyi szép tehetség ezeknek fejébe,
Hajh, csak előszednék s élénék is vele!

Aztán vannak ott még gömbölyű menyecskek,
Kiknek orcájára nem szépség a festék.
Illyen Évák mellett tartásatok gyönyörnek
Mivelni a tövis-bojtorjános földet.

Nálatok buzog fel a „felséges borviz“,
(Jó sorsom tövére vajjon mikor viz!)
Igy ha nem jól esztek, legalább jól isztok,
Nem úgy, mint itt nálunk — pocsolját és . . .

Ily források mellett vajha kerülnétek
A „mézes pálinkát“ ezt a székely mérget,
Melynek oly sok nagy ész lett mar áldozatja,
Melynek örömeit sok család siralja.

Viseljétek békén a bajt, mit reátok
Bocsátott ez évhen mennyei atyátok.
Ha vétségtek sulyát hún mértelégétek:
Vajjon nem több-e, a mit megérdemlétek?

Szerények vagytok egy kissé s ez hibátok,
Pedig ésszel, kézzel a munkát birjátok;
Ne engedjétek hát, hogy e szép hon zsirját
Idegen bitangok s élődiek szivják.

Bálinth Gyula

ják az érdemes egyén hamvainak elhelyezé-
sében. Béke poraira!

Orientalisták congressusa 1873-
ban. Ezen francia indítványra keletkezett nem-
zetközi tudományos gyűlésezet f. évi sept. 1-én ül
össze Párisban. Anglia, Belgium, Luxemburg, Spa-
nyolország, az amerikai Egyesült-Államok, Hol-
land, Olaszország, Svájc, Portugall, Poroszország
hírneves orientalistái írták alá az indítványt s fog-
nak részt venni a munkálatban. Sőt Japánból is az
igazságügyér aláírta. Kiterjednek a tárgyalások
nemcsak a nyelvészetre, hanem szokásokra, régi-
ségekre, iparra, nemzetek származására politikai
szervezetre stb. De a kongressus első szakában a
japán, kínai, tatár és indo-chinai szakok vétettek
elő. Külön helyi bizottságok alakultak, sőt már 12
a fenn elsorolt országokban munkálkodását meg
is kezdte, — ami azonban nem zárja ki, hogy új
bizottságok ne alakítsanak. Szeptember 7-kén
rendeztek egy orientalis kiállítás Párisban, mely,
mint mondják, mindent homályban hagyandó, ami
ezen nemből eddig létrejött. A magyar tudomá-
nyos világ, mivel legalább francia lapok Magyar-
ország részvételéről nem szólnak, utáltszik, nem
vett tudomást ezen nevezetes congressusról, mely
kétségtelenül érdekel bennünket oly közelről, mint
bármely más nemzetet. (Bpk.)

Szent László palástja. A Zágráb-
ban megjelenő „Narodne Novine“ 172. számában
a következő tudósítást közli: Hazai történetírónk
és a zágrábi képtalan könyvtárnoka, Tkalcio Iván
ur feltalálta e napokban a zágrábi székes egyház-
ban szent László magyar király palástját, mely már
több századon át elveszettek tartott. A szekré-
nyben, melyben a palást találtatott, jól olvashatóan
van írva: „pallium sancti Ladislai.“

**628—1873 tan. eln. sz.—Kimentása a Kolozsvár sz. kir. városban
uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve
1873 évi augusztus 1. este 12 óráig.**

Helység név Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kitérte napja		Beteg ma- rad		Szapor- dott		Összesen		Jegyzés.	
		meg- gyült	halt	meg- gyült	halt	meg- gyült	halt	meg- gyült	halt	meg- gyült	halt
Julius 1. 1873.	26,382	18 1/2	1/2	11	120	11	131	27	4	100	684 251
Felek község	1				4		4			4	34 20
											333

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

**Biasini gyorsutazási menetrendje
1873 márczius 10-től.**

A magyar keleti vasut menetrendjét márczius
10-én megváltoztatván, következő menetrend-
del indulnak

Kolozsvár és Felvincz között:
Kolozsvárról Tordára és Felvinczre indul na-
ponként háromszor, reggeli 8, délután 4 és est-
véli 7 órakor, a délutáni 4 órai menet Szebent,
Segesvárt, Károlyfehérvárt és Aradot köti összes
várakozás nélkül, az estvéli 7 órakor induló gyors-
kocsi a Marosvásárhelyre induló vonathoz csatlá-
kozik várakozás nélkül.

Felvinczről Tordára és Kolozsvárra indul na-
ponként kétszer, éjjeli 1 órakor a Marosvásárhely
felől jövő utasokkal, és reggeli 5 és 6 órakor a
Nagyszeben, Segesvár, Károlyfehérvár és Arad
felől jövő utasokkal, ezen 5 és 6 órai indulásra
mindég két gyorskocsi fog Felvinczen lenni, ugy,
hogy bármennyi utas jönne is a három irányból, a
tovább szállításra bizonyosan számíthatnak.

Kolozsvárról Szamosujvárra és Deésre na-
ponta kétszer, reggeli 8 és délután 3 órakor.
Deésről Szamosujvárra és Kolozsvárra na-
ponta kétszer, reggeli 7 és délután 1 órakor.

Arszabály 30 font szabadpodgyászszal: Ko-
lozsvárról Tordáig vagy vissza 2 ft, tulsuly 2 kr ;
Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 1-ső és köz-
belső Coupe 4 ft, hátulsó Coupe 3 ft 50 kr, tul-
suly 4 kr. Kolozsvárról Szamosujvárig vagy vissza
1. és közbelső Coupe 2 ft 40 kr, hátulsó Coupe
1 ft 80 kr, imperial 1 ft 70 kr, tulsuly 3 kr. Ko-
lozsvárról Deészig 1. és közbelső Coupe 3 ft 20, há-
tulsó Coupe 2 ft 70 kr, imperial 2 ft 50 kr, tulsuly
4 kr. A közbeeső kisebb állomások 40 krajczárjá-

val mértőföldenként számítottak, azon megjegyzés-
sel, hogy a megkezdett mftld egészbe számítottak.
Mint hogy a t. cz. utazó közönség kényel-
mére az intézet minden lehető kényelemről gon-
doskodik, reméli további partfogásait is meg-
nyerhetni.

Kolozsvárt, márczius 3-án 1873.

Kibédi Biasini Domokos,
gyorsutazási tulajdonos és
igazgató.

Nyiltér.

[26—60]

**Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)**

ugyszinte
hugycsőszűküléseket, magkiömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebészudor, szülész és szemész.
Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.
Lakik Posten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
1-ső emelet 14. sz.

**Dijjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.**

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Erdekes tudni való

vidéki lakosoknak

különösen ügyvédek, üzletemberek, gazdák, alkalmazást keresőknek s. t. b.

Gyakran történik, hogy valakinek Budapesten bármilyen teendője van s azt elfoglaltatás, csekélység s más egyéb okok miatt személyesen el nem intézheti. Mindazoknak ajánljuk gyorsan, pontosan eljáró és felette mérsékelt díjt igénylő irodánkat, — mely a legnagyobb készséggel minden néven nevezendő, a becsületességel megfő meg legcsekélyebb ügyet is felelősség alatt magára vállal és teljesít.

Hogy irodánk minden tekintetben megfelelhessen a t. cz. közönség igényeinek, gondoskodva van arról, hogy minden ügy szakember által végeztessék, miért is irodánkban jogtudósok, technikusok, kereskedelmi, gazdasági és iparos szakemberek alkalmazattak.

A legkisebb, ugyszólván értéknélküli megbízás ép oly pontossággal és gyorsasággal teljesítetik mint a legnagyobb.

1. Egyszerű sürgetések, tudakozódások vagy beadványok eszközéséért (ha ezek egy óránál több időt nem igényelnek). hatóságok, hitelintézetek, testületek, s más egyéneknek **1** frt.

2. Folyamodványok és más egyéb ügyiratok szerkesztése, francia, angol, olasz stb. fordítások eszközése, — rajzok készítése, másolatok vétele s hasonló teendőkért, ha azok egy fél óránál több munkát nem igényelnek, — **1** frt., — nagyobb teendők előleges megállapodás szerint a lehető legmérsékeltébb díjért.

3. Bármily nemű czikkeknak megrendelése, bevásárlása, vagy továbbításáért **5** frt értékig **20** kr. — **5** frton felül az eljárásért minden frt után **2** kr. díj fizetendő.

4. Kölcsönök eszközéséért (5 frton kezdve a legnagyobb összegek erejéig) **20** frtig **5%**, **20** frton felül **100** frtig **2%**, **100** frton felüli összegektől **1%** az intézet eljárási díja.

5. Budapesten nem lakóknak, kik bármilyen alkalmazásra egyéneket keresnek, nem különben olyanoknak, kik alkalmazást keresnek az iroda közbenjárását felajánlja. Beíratási díj **1** frt. Illeték az évi fizetéstől **4%**.

Ezeket a t. cz. közönség tájékozhatása végett felemlítettük, — **Itt fel nem említett bármilyen** a becsületességgel megfő **teendőket** az iroda szívesen elvállal és csekély eljárási díjért teljesít.

Mindazok, kik kérdőleveleikre választ kívánnak, kéretnek **20** krt nem különben az eljárási díj legkisebb összegét, az 5-ik pontnál a beíratási díjt mellékelni. Bérmentellen levelek el nem fogadtatnak.

**Az első magyar központi bizományi iroda
Buda-Pesten.**

824 Lipót-város, mérlegutca 4. szám. 6—*

Eskoros rohamokat (Nyavalyatörés)

gyógyít levelezés útján a eskor szakorvossa **dr. O. Killisch, Berlin, Louisenstrasse 45**
E pillanatban 1000-nél több beteg van kezelése alatt. 661 87—*

(892)

2—4

Cholera elleni véd-íngek

fő feladata az embernek magát meghülés ellen megóvni.
Hülés az alapja minden betegségnek.

A Cholera elleni véd-íng

a legbiztosabban megvéd, nem csak egyedül a Cholera, köszvény, csuz, megrögzött mell és tüdő, hurutos szenvedelmek és áitesti bajok ellen.

A Cholera elleni véd-íng

lágý, kellemesebb viselni mint a flanelt, és jó hatása minden orvosi egyetem által el-
kell hogy ösmertessék

FŐRAKTÁR

Bogdán István urnál Kolozsvártt.

Ára egy férfi vagy női íngnek a főraktárban 2 frt.

postán küldve **2 frt 20 kr.**

Megrendelések pontosan eszközöltetnek, postai utánvétel vagy utalvány mel-
lett. Kereskedőknek illő Rabatt adatik.

Margitszigeti gyógyfürdő

879 2—6

BUDAPESTEN.
Málatafürdő, Iszapfürdő, vasfürdő, Franzensfürdő, sárfürdő, Fran-
zenfürdő-lásvasfürdő, heall jodszárvfürdő, tengeri sófürdő, fenyűtűki-
vonatfürdő szolgáltatók ki a margitszigeti fürdőintézet által, az artési forrás
ismert gyógyerejű ásványvizéből, mire az orvos urak és a szenvedő közönség tisztelettel fi-
gyelmeztetjük. Belegzés, egészségügyi forrás, gyönyörű líret, balzsamos, normális egészséges leve-
gő, társalgási és olvasó teremek, a legjobb bel- és kültüldi hirtapok, 350 főtöltő díszes hirtapozott
szobák, finom vendéglő, pontos szolgálat, naponként két tenisz, rendszeres postaközlekedés, felőltá-
kénti közlekedése a sziget hajójának reggelt 5 óráig és éjjel később is, a t. cz. kö-
zönség rendelkezésére áll.

**Angusztus 10-én kezdődik
a szőlőgyógyymód,**

a midőn a legnemesebb magyar (tokni) szőlőfajták szorgalmatnak ki.

Elméledő orvosok,

alopathiák és homóopathiák az általa meggyógyultak naponta szaporodó birálatá sze-
rini, a létező (torok és mell) és emésztő szervek (gyomor, máj, végbél, arany-
ér) valamint az idegrendszer (hypochondria, aszkor) betegségeiben, általános
és különös gyengeségi állapotban (magkiömlés, tehetetlenség) a **Humboldt**
Sándor indítványára behozott
dr. Sampson-féle Coca-készítmények (német gyógytári árszabály szerint üveg
és doboz száma 1 tallér) oly fényes eredményeket eszközöltek, hogy minden ha-
sonló betegségben szenvedőnek a legmelegebben ajánlhatók. Különös ismertetésül
dr. Sampson tanár „**Szerencsen gyógyszertára**“ **Mainzban**, valamint
bizományos gyógyszertárai is (Főraktár Ausztriára nézve **Haubner Edénél** Bécs-
ben, Magyarországra nézve **Török Józsefnél** Pesten, **Pecker J. E.**-nél Te-
mesvárt, **Fürst Józsefnél** Prágában) tudományos értékeiket felőlte ingyen és
bérmentellen küld.

(885)

5—*

**„Victoria“ biztosító társaság
Kolozsvártt**

elfogad életbiztosítási ajánlatokat minden módozatokban.

Dijai a lehető legolcsóbbak és biztosítottjait az életbiztosítási osztály össze-
nyereményének ötven száztőlában az az annak felében részesíti, díjizetési összes
geik arányában. Ezen nyeremény részeltetés folytán, az 1871-ben biztosítottak, már
1872-i díjaik kilencz száztőlát visszakapták, és bizton remélhető, hogy ezen nyo-
reményrészt évről, evre emelkedik.

Kiválóan figyelemre méltók a biztosított eredménynel megnyitott tulélé-
si csoportok melyekbe beállás által mindenki, már életében szép összegeket bizto-
síthat maga vagy gyermekei részére.

A most országí szerte terjedő cholera járvány különös indokul szolgál
szülőknek, férjeknek, stb. hátramaradandókról előre gondoskodni.

Bővebb tájékozással, utasítással stb. szolgálnak a társasági felügyelők és ügy-
nők.

**A Victoria biztosító társaság
igazgatósága Kolozsvártt.**

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főter, Gyulay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztenek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosítottik.

121—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.